Cavgileapmi gulahallama jođiheaddjái

Okta dahje guokte gulahallanjođiheaddji?

Muhtin jođiheddjiin leat ollu vásihusat jođihit vánhenčoahkkimiid mánáidgárddis, earáide gis lea ođas, gelddolaš ja soaitá veaháš issoras. Máŋga jođiheaddji dovdet vánhemiid bures, ja diein vásihusain lea ollu dehálaš vásihus ja diehtu maid don válddát fárrui gulahallančoahkkimii. Sáhttá leat hástaleaddji jus gulahallanjođiheaddjis leat negatiiva vásihusat muhtin vánhemiiguin dahje vánhenjoavkkuiguin. Soitet leat muitalusat maid jođiheaddji lea gullan earáin mii sáhttá váikkuhit mo vánhemiid váldá vuostá, sihke buriin ja baháin. Positiiva muitalusat soitet dahkat ahte váimmolaččat dearvvaha sin ja čájeha positiiva fuomášumi. Negatiiva vásihusat sáhttet maid váikkuhit gulahallamii jus jođiheaddji ii leat hui diehtomielalaš mo vásihusat sáhttet váikkuhit deaivvademiin vánhemiid čoahkkimis. Sáhttet hehtet árvvasvuhtii, rabasvuhtii ja fuolalaš lagasvuhtii. Danne sáhttá soames háve leat vuogas ahte leat guovttis geat ovttasbarget jođihit čoahkkima. De sáhttibeahtti juogadit ovddasvástádusa ja addit nubbái máhcahemiid gaskkohagaid, maiddái jus ribaha doarjut muhtima evttohusa, ribaha nivssihit dahje duođaid dovdá ahte livččii buorre váldit uhca bottoža ovddasvástádusas.

Gažaldagat dievasčoahkkimis

Rabas gažaldagat maidda eai leat vástádusat «juo» dahje «ii»

- «Maid don jurddašat dán áššis ....?»

Duođašteaddji

- ”Nie don jurddašat” ”Na juste – diet lei gelddolaš, muital eanet ”

Čielggadeaddji

- ”Jurddašat go don de ahte ...” ”Lea go nu ahte maid don dajat, mearkkaša ahte ...”

Buktá ovdan, čoahkkáigeassá

- ”Ekspeartarádđi” mas dus jerret ráđi maid sáhttá dahkat du dieđuid ja vásihusaid vuođul. Sáhttá maid boahtit cealkámuš mii du mielas čuohcá ja de lea dehálaš ahte don leat čielggas ja ovdamearkan dajat: «Dán mun jurddašan áibbas eará láhkái. Mun jurddašan ahte .... mun áinnas háliidan gullat earáid jurdagiid dán birra ....»

Leage diehtomielalaš man ollu deattuhat ahte ”diet lei hui bures daddjon ...”, ja dan maid sáhttá dadjat lea «árvvuide čadnon responsa» mas du kommeanta/responsa čielgasit dovddahuvvo ovtta oaivilis dahje it ovtta oaivilis rumašgielain dahje sániiguin.

Fuomáš čuovvovaččaid

- Leage árvvas iežainat vaikko ii álo mana buot nu bures
- Juogat fuomášumi gaskkal vánhemiid ja bargiid perspektiivvaide.
- Muitte atnit fuomášumi givssidan doahpagis vai ii šatta menddo oppalaš ságastallan ja ii šatta digaštallan ovdamearkan borramuša birra. De lea gulahallanjođiheaddji ovddasvástádus dollet suittiide ja njulget. Eahkeda fáddá lea: Givssideapmi.
- Ale cakkas, duođaš buot árvalusaid. Jus it ádde mii daddjo, jeara baicca, ale dubme. ”Háliidan gullat eanet dien birra”, ”Dákko jurddašan gal veahá eará láhkái go don, muhto muital veahá eanet ...”.